

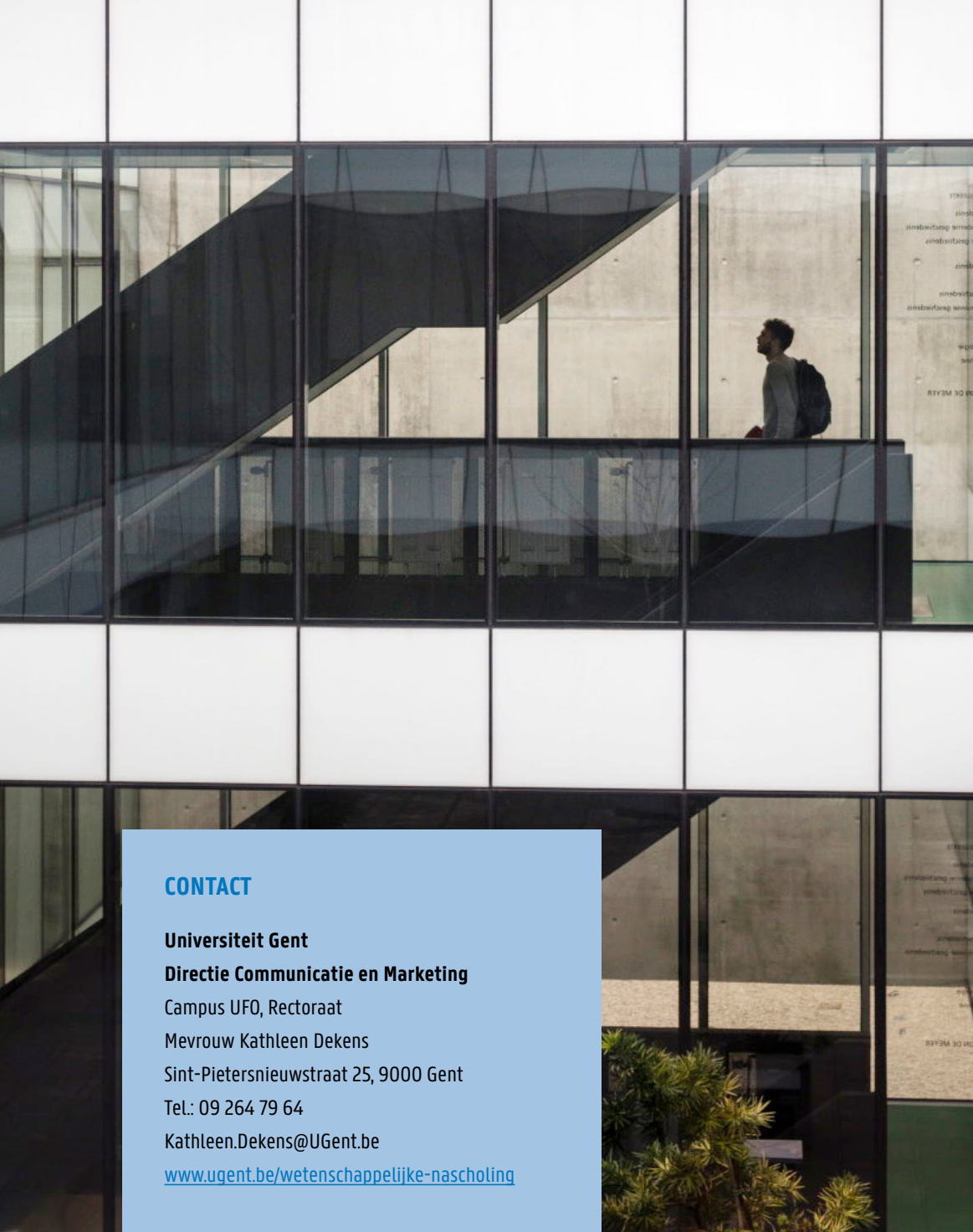

WETENSCHAPPELIJKE NASCHOLING

Aula/Ufo, Gent
Academiejaar 2021–2022
46^e editie

UNIVERSITEIT
GENT

CONTACT

Universiteit Gent

Directie Communicatie en Marketing

Campus UFO, Rectoraat

Mevrouw Kathleen Dekens

Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent

Tel.: 09 264 79 64

Kathleen.Dekens@UGent.be

www.ugent.be/wetenschappelijke-nascholing

Het academiejaar 2020-21 was een beroerd jaar. Toch is de Wetenschappelijke Nascholing niet stilgevallen. Ik hoop dat u de kans hebt gezien om de online lezingen te bekijken die ter vervanging van de gebruikelijke fysieke lessen werden aangeboden. Ik wil de professoren die bereid werden gevonden om die lessen te laten opnemen van harte danken voor hun inspanningen. Het is een bewijs van hun vak kennis en pedagogische onderlegdheid dat ze erin slaagden door boeiende inhoud een afwezig gehoor vanop afstand te enthousiasmeren.

En toch zijn we blij dat (hopelijk) de lessen opnieuw op de gebruikelijke wijze kunnen doorgaan. Tot het einde van het jaar zal dit gebeuren op onze vertrouwde plek in de Volderstraat. Maar na nieuwjaar beginnen verbouwingswerken en wordt met name de academierraadzaal gesloopt. Gelukkig hebben de rector en de logistiek beheerder ervoor gezorgd dat we vanaf januari 2022 kunnen beschikken over het Leon De Meyer-auditorium in het prestigieuze Universitair Forum (UFO) gelegen in de Sint-Pietersnieuwstraat. Dat wordt van dan af onze vaste plaats van afspraak.

Het programma dat we u kunnen aanbieden is ruim en gevarieerd en zoals steeds voor een groot deel toegespitst op de actualiteit. We beginnen met een aantal cycli van drie lezingen waarin de wetenschappelijke blik gericht wordt op alledaagse situaties en problemen: de verkeersknoop in en tussen de grote steden, het belang van bewegen wanneer men ouder wordt, de filosofische betekenis van gebouwen en wonen.

Daarna worden we geïntroduceerd tot het GUM, het nieuwe Gents Universiteitsmuseum. We maken kennis met de ongekende schatten die de collectie herbergt en ook met verschillende aspecten van museumbeheer, waaronder de inzichten achter de bijzondere opstelling die het GUM kenmerkt.

Ten slotte wordt veel aandacht besteed aan de coronapandemie. In een cyclus van zes lezingen kijken we eerst naar de historische preceden ten, daarna naar het ontstaan van de pandemie, de bestrijding ervan en de gevolgen voor de geestelijke gezondheid, het onderwijs en de economie. Sommige van de sprekers hebben in de luwte bijgedragen tot het bestuderen van de pandemie, andere zijn door de omstandigheden tot vertrouwde gezichten geworden in de media en stonden in de eerste linie bij het beheersen van de crisis.

Na een jaar afwezigheid wordt het een prettig weerzien met de trouwe leden van de Wetenschappelijke Nascholing en een hartelijk welkom voor de nieuwe. We kijken uit naar deze heropstart. Mijn dank gaat dan ook uit naar al wie bijdraagt tot het succes van de lezingen: de sprekers, het Organisatiecomité (in het bijzonder de ererectoren Jacques Willems en Paul Van Cauwenberge), en de coördinator mevrouw Kathleen Dekens.

Em. prof. Kristiaan Versluys
Voorzitter Organisatiecomité
Wetenschappelijke Nascholing
UGent

LEZINGEN GENT

STILSTAAN BIJ STEDELIJKE MOBILITEIT

FACULTEIT WETENSCHAPPEN

Vakgroep Geografie

Prof. Frank Witlox

DINSDAG 12 OKTOBER 2021

Stilstaan bij mobiliteit. Van waar komen we?

DINSDAG 19 OKTOBER 2021

Stilstaan bij mobiliteit. Waar staan we?

DINSDAG 26 OKTOBER 2021

Stilstaan bij mobiliteit. Waar gaan we naartoe?

BEWEGEN EN SPORT: IETS VOOR ALLE LEEFTIJDEN

FACULTEIT GENEESKUNDE EN GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen

DINSDAG 9 NOVEMBER 2021 — Prof. Greet Cardon

De rol van fysieke activiteit op de fysieke en mentale gezondheid.

DINSDAG 16 NOVEMBER 2021 — Prof. Marieke De Craemer

Het belang van weinig zitten naast veel bewegen.

DINSDAG 23 NOVEMBER 2021 — Prof. Veerle Segers

Lopen en wandelen: voor alle leeftijden.

FILOSOFIE VAN DE RUIMTELIJKE BELEVING: HET HUIS,

DE WERELD EN HET MONUMENT

VANDENHOVE CENTRUM VOOR ARCHITECTUUR EN KUNST / UGENT

Vakgroep Architectuur & Stedenbouw

Prof. dr. Bart Verschaffel

DINSDAG 30 NOVEMBER 2021

Wie wil waar wonen?

DINSDAG 7 DECEMBER 2021

Transformaties van/in de publieke ruimte.

DINSDAG 14 DECEMBER 2021

De betekenis van het monument.

HET NIEUWE GENTS UNIVERSITEITSMUSEUM (GUM):

CONCEPT EN UITDAGINGEN

ENTITEIT ACADEMISCH ERFGOED EN ARCHIEF

Gents Universiteitsmuseum

DINSDAG 11 JANUARI 2022 — Prof. dr Marjan Doom

Forum voor Wetenschap, Twijfel & Kunst. Het ontstaan van het gloednieuwe GUM (Gents Universiteitsmuseum) aan de UGent.

DINSDAG 18 JANUARI 2022 — Pro-vice-rector prof. Freddy Mortier

Ethische uitdagingen van het nieuwe GUM in de omgang met menselijke resten.

DINSDAG 25 JANUARI 2022 — Dr. Lyvia Diser en prof. dr Marjan Doom

Phallus. Norm & Vorm: een blik op het verhaal en de opbouw van de eerste tijdelijke tentoonstelling in het GUM.

DE CORONACRISIS: VOORLOPERS, ONTSTAAN, REMEDIE

EN GEVOLGEN

FACULTEIT LETTEREN EN WIJSBEGEERTE

FACULTEIT DIERENGENEESKUNDE

FACULTEIT GENEESKUNDE EN GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

FACULTEIT PSYCHOLOGIE EN PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN

FACULTEIT ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE

DINSDAG 01 FEBRUARI 2022 — Em. prof. John Everaert

Kiezen tussen Pest of Cholera? De eeuwenlange gesel der epidemieën.

DINSDAG 08 FEBRUARI 2022 — Prof. Dr. Steven Van Gucht

Hoe een vleermuisvirus uit China geschiedenis kan schrijven in België.

DINSDAG 15 FEBRUARI 2022 — Prof. dr. Isabel Leroux-Roels

Ontwikkeling en gebruik van vaccins in de strijd tegen COVID-19.

DINSDAG 22 FEBRUARI 2022 — Prof. dr. Maarten Vansteenkiste

De impact van de coronacrisis op onze motivatie, gedrag en mentale gezondheid.

DINSDAG 08 MAART 2022 — Prof. dr. Tammy Schellens

Online en blended leren in het onderwijs: het nieuwe normaal?

DINSDAG 15 MAART 2022 — Prof. dr. Johan Albrecht

De economische impact van het coronavirus: trendbreuk of beperkte turbulenties?

De lezingen tussen oktober en december 2021 gaan door in de Aula, Voldersstraat 9, 9000 Gent.

Vanaf januari 2022 gaan de lezingen door in het UFO, Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent.

STILSTAAN BIJ STEDELIJKE MOBILITEIT

FACULTEIT WETENSCHAPPEN

VAKGROEP GEOGRAFIE

Prof. Frank Witlox

Opdat onze steden in fysisch opzicht zouden kunnen voldoen aan de steeds hogere eisen die bewoners, bedrijven, instellingen, bezoekers en recreanten stellen, opdat diezelfde steden blijvend sociaal, duurzaam, leefbaar en veilig

zouden zijn en reële kansen kunnen bieden, en opdat steden economisch vitaal blijven, werk bieden aan wie dat zoekt en voldoende hoogwaardige vestigingslocaties voor bedrijven voorhanden zouden hebben, dient aan één voorwaarde te worden voldaan: de (groot) stad en haar omgeving moet bereikbaar zijn en blijven.

De aanpak van het (groot)stedelijk mobiliteitsprobleem is erg complex en vergt ook complexe oplossingen. Gent kiest resoluut voor haar circulatieplan, in Antwerpen geldt de 'knip in de leien' met veel aandacht voor fietsdeelsystemen, en in het Brussels Gewest denkt men aan de invoering van een verplichte zone 30 voor de gehele regio en stadstol. Variatie troef dus. Dat een enkele maatregel op zich niet volstaat is zowat het enige waarover iedereen het eens is. Vraag is welk(e) pakket(en) aan maatregelen politiek, economisch, technologisch en maatschappelijk aanvaardbaar is (zijn)? Hier liggen de meningen zeer ver uit elkaar. Misschien is de basisvraag wel: "welke mobiliteit wensen wij?". Om dit te beantwoorden kijken we eerst naar het verleden (vanwaar komen we?), vervolgens naar de huidige situatie (waar staan we?), en tot slot naar de toekomst (waar gaan we naartoe?).

DINSDAG 12 OKTOBER 2021

STILSTAAN BIJ MOBILITEIT.

VANWAAR KOMEN WE?

Mobiliteit en mobiel zijn is van alle tijden, maar wat maakt dat mensen mobiel zijn en willen zijn? De vraag naar vervoer kent vele verklaringen. Sociaal-demografische, economische, geografische, en psychologische redenen liggen aan de grondslag van ons mobiel zijn. We duiden concepten zoals verplaatsing, vervoer, en verkeer. We kijken ook naar de aanbodzijde (ter land, ter zee, en in de lucht). Kunnen we vraag en aanbod in evenwicht brengen?

DINSDAG 19 OKTOBER 2021

STILSTAAN BIJ MOBILITEIT. WAAR STAAN WE?

Mobiel Vlaanderen in een mobiel Europa. Verplaatsingen zijn een afgeleide vraag van de deelname aan activiteiten. Activiteiten kunnen al dan niet ruimtelijk gelokaliseerd zijn en/of al dan niet in tijd beperkt zijn, wat leidt tot meer, minder of geen verplaatsingen. Wanneer activiteiten beperkt zijn in ruimte en tijd, zijn keuzes met betrekking tot reisbestemmingen, vervoermiddelen, routes en timing onderhevig aan individuele, huishoudelijke en ruimere maatschappelijke waargenomen beperkingen, mogelijkheden, voorkeuren, attitudes en sociale normen. Mobiliteit brengt welvaart en groei, maar komt ook tegen een kostprijs (externe kosten van congestie, vervuiling, ongevallen, schade aan fauna/flora, energie). Zijn beide te verzoenen?

DINSDAG 26 OKTOBER 2021

STILSTAAN BIJ MOBILITEIT.

WAAR GAAN WE NAARTOE?

Wat brengt de toekomst? Welke transities op vlak van mobiliteit mogen we verwachten? Is COVID-19 de 'gamechanger'? We zoomen in op de rol en het potentieel van een aantal technologische innovaties, waaronder digitalisering en automatisering, elektrische en gedeelde mobiliteit, mobiliteit-als-dienst (MaaS) en nieuwe vormen van mobiliteit (micro-mobiliteit).

BEWEGEN EN SPORT: IETS VOOR ALLE LEEFTIJDEN

**FACULTEIT GENEESKUNDE EN
GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN
VAKGROEP BEWEGINGS- EN
SPORTWETENSCHAPPEN**

De huidige maatschappij is gekenmerkt door een sterke vergrijzing en de daaraan gekoppelde verouderingsprocessen in de bevolking.

Deze vergrijzing gaat tevens gepaard met grote financiële uitdagingen, vooral door de toegenomen kost voor gezondheidszorg. Gezond ouder worden is dan ook van groot maatschappelijk belang en moet hoge prioriteit krijgen.

Uit onderzoek blijkt dat een gezonde levensstijl en in het bijzonder een actieve levensstijl de belangrijkste beïnvloedbare factor is om gezond ouder te worden. Het belang van beweging wordt onderschreven door de Wereld Gezondheidsorganisatie en het Vlaams Instituut Gezond Leven.

Toch blijkt een groot deel van de oudere populatie te weinig te bewegen om gezondheidsvoordelen te bekomen. Binnen deze problematiek willen we vanuit de vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen een klare kijk schetsen op de rol van meer bewegen en minder zitten en op belangrijke aspecten van gezond bewegen op oudere leeftijd. In de lezingen wordt ingegaan op de positieve effecten van bewegen voor zowel fysieke als mentale gezondheid, het vermijden van blessures door alternatieve manieren van lopen aan te leren en tot slot wordt ingegaan op vernieuwde inzichten met betrekking tot langdurig zitten.

DINSDAG 9 NOVEMBER 2021: DE ROL VAN FYSIEKE ACTIVITEIT OP DE FYSIEKE EN MENTALE GEZONDHEID.

Prof. Greet Cardon

Bewegen heeft een belangrijke impact op onze verouderingsprocessen en wie meer beweegt heeft een sterk verminderd risico op een aantal chronische aandoeningen. Uit recent onderzoek blijkt bovendien dat beweging een belangrijke rol kan spelen in het tegengaan van de vermindering van de mentale en cognitieve gezondheid bij het ouder worden. Zo lijkt een belangrijke rol weggelegd voor beweging in de strijd tegen de zogenaamde “dementie tsunami”, die met de vergrijzing van de maatschappij gepaard gaat. In deze lezing wordt toegelicht wat we weten over de link tussen beweging en gezondheid en meer bepaald wat we weten over de link tussen bewegen en cognitie. Daarnaast wordt toegelicht welke vormen van beweging het meest veelbelovend zijn om de strijd tegen dementie of vermindering van cognitieve functies bij het ouder worden tegen te gaan en wat belangrijke factoren zijn om in beweging te blijven.

DINSDAG 16 NOVEMBER 2021: HET BELANG VAN WEINIG ZITTEN NAAST VEEL BEWEGEN.

Prof. Marieke De Craemer

Sedentair gedrag of zitgedrag omvat alle gedragingen die men al zittend uitvoert, zoals bijvoorbeeld tv-kijken, lezen en aan tafel zitten tijdens maaltijden. Naast voldoende bewegen is het van belang om het langdurig zitten zoveel mogelijk te beperken. Sommige mensen zijn

bijvoorbeeld wel voldoende actief maar zitten de rest van de dag veel. Veel bewegen en veel zitten sluiten elkaar niet uit, maar kunnen ook samengaan. In deze lezing wordt dieper ingegaan op het mechanisme van langdurig zitten, de mogelijke gevolgen voor de gezondheid en welke kleine aanpassingen we kunnen doen in het dagelijkse leven om ons zitgedrag te doorbreken en het langdurig zitten te verminderen.

DINSDAG 23 NOVEMBER 2021: LOPEN EN WANDELLEN: VOOR ALLE LEEFTIJDEN.

Prof. Veerle Segers

Naast de positieve effecten van bewegen (zie lezing 1, prof. Cardon) moet er tevens aandacht besteed worden aan het vermijden van de negatieve aspecten van bewegen. Inherent aan bewegen is het opleggen van belasting aan het lichaam. De mate waarin het lichaam dit aankan wordt de belastbaarheid van het lichaam genoemd. Een belasting die kleiner of ten hoogste gelijk is aan de belastbaarheid van het bewegingssysteem heeft een bio-positief effect en in de omgekeerde situatie een bio-negatief effect.

Wandelen en lopen zijn de twee meest courante vormen van bewegen in zowat alle leeftijdscategorieën. Binnen deze lezing wordt ingegaan op bio-positieve effecten van lopen voor het bewegingsapparaat en hoe we bio-negatieve effecten kunnen vermijden. Hierin wordt dieper ingegaan op recent onderzoek van de onderzoeksgroep, waaruit blijkt dat men de belasting van het lichaam tijdens lopen kan verminderen door aanpassingen in de loopstijl.

FILOSOFIE VAN DE RUIMTELIJKE BE- LEVING: HET HUIS, DE WERELD EN HET MONUMENT

**VANDENHOVE CENTRUM VOOR
ARCHITECTUUR EN KUNST**
VAKGROEP ARCHITECTUUR & STEDENBOUW
Prof. dr. Bart Verschaffel

DINSDAG 30 NOVEMBER 2021 **WIE WIL WAAR WONEN?**

De woning – doorgaans: het huis – wordt gebruikt, maar het gebruik is altijd ook verbonden met verlangen en met herinnering. Wat houdt wonen in, wat moet er 'thuis' gebeuren? Hoe veranderen het wonen en de huiselijkheid doorheen de tijd? Is de vastigheid van de plek aan het verdampen?

DINSDAG 7 DECEMBER 2021 **TRANSFORMATIES VAN/IN DE PUBLIEKE RUIMTE.**

Naast en tegenover de intieme en private (binnen)ruimtes is er de 'publieke ruimte' van het werk, de sociale ontmoeting, de culturele activiteiten, de publieke macht, de publieke opinie... - elk met hun eigen omgeving en architectuur. De veranderingen in de samenleving en het leven leveren nieuwe land-

schappen en nieuwe ruimtes op: wat met het publieke, wanneer het grootste deel van het werken en samenleven bemiddeld wordt door communicatietechnologie, en op het scherm bekeken wordt?

DINSDAG 14 DECEMBER 2021 **DE BETEKENIS VAN HET MONUMENT.**

De plaatsen waar het leven zich afspeelt bestaan niet alleen in de ruimte. De gebouwde omgeving ordent het (samen)leven en maakt een wereld, maar situeert ons ook in de tijd. Landschappen, gebouwen en steden houden herinneringen vast en roepen een geschiedenis op. En ze kunnen de lange duur, de diepte in de tijd laten voelen. Vandaag lijkt monumentaliteit bijna onverdraaglijk geworden, maar worden ter zelfder tijd de historische monumenten gekoesterd. Waarom verdwijnen de standbeelden, en komen er kunstmanifestaties en stadsfestivals voor in de plaats?

HET NIEUWE GENTS UNIVERSITEITSMUSEUM (GUM): CONCEPT EN UITDAGINGEN

ENTITEIT ACADEMISCH ERFGOED EN ARCHIEF
GENTS UNIVERSITEITSMUSEUM

DINSDAG 11 JANUARI 2022

FORUM VOOR WETENSCHAP, TWIJFEL & KUNST.
HET ONTSTAAN VAN HET GLOEDNIEUWE GUM
(GENTS UNIVERSITEITSMUSEUM) AAN DE
UGENT.

Prof. dr Marjan Doom

Dr. Marjan Doom (UGent) verrichtte als dierenarts onderzoek op de anatomie van het bloedvatstelsel. Vandaag exploreert ze als directeur van het GUM (Gents Universiteitsmuseum) de taal tussen wetenschap, kunst en samenleving. Ze stond mee aan de bakermat van de oprichting van het GUM en deelt in deze lezing de genese van het museale concept, de missie en visie van het huis, welke keuzes zijn gemaakt en waarom. In het veld van de wetenschapsmuseum mag het GUM zich absoluut uniek noemen. Hier krijgt u een inzicht waarom. Als curator zoekt Marjan de dialoog met kunstenaars op. Ze wil bezoekers de schoonheid van

het wetenschappelijk proces laten ervaren in al zijn kwetsbaarheid en menselijkheid. Haar tentoonstellingen onderschrijven in die zin ook de kracht van het wetenschappelijk denken.

DINSDAG 18 JANUARI 2022

ETHISCHE UITDAGINGEN VAN HET
NIEUWE GUM IN DE OMGANG MET
MENSELIJKE RESTEN.

Pro-vice-rector prof. Freddy Mortier

Een academische collectie die voortkomt uit onderzoek en onderwijs beheert per definitie menselijke resten. Maar wanneer pakweg een schedel van de status 'onderzoeksubject' voorbehouden voor studenten in medische opleidingen, overgaat naar de status 'erfgoedobject met mogelijke publieke ontsluiting', zijn daar tal van ethische vragen mee gemoeid. Musea wereldwijd gebruiken de ethische code door ICOM als leidraad voor ontsluiting en publieksbemiddeling. Maar culturele en juridische verschillen per regio dicteren andere omgangsvormen tussen collecties met humane resten en een publiek. Pro-vice-rector prof.

Freddy Mortier staat sinds 2018 aan het hoofd van de Entiteit Academisch Erfgoed en Archief van de UGent. Hij zet mee de lijnen uit van het museaal beleid. In deze lezing duidt hij als ethicus enkele uitdagingen en standpunten van het GUM rond haar medische collectie.

DINSDAG 25 JANUARI 2022

PHALLUS. NORM & VORM: EEN BLIK OP HET
VERHAAL EN DE OPBOUW VAN DE EERSTE
TIJDELIJKE TENTOONSTELLING IN HET GUM.

Dr. Lyvia Diser en prof. dr Marjan Doom

In maart 2022 opent het GUM zijn eerste tijdelijke tentoonstelling. Daarin richt het de blik naar onderen. *PHALLUS. Norm & Vorm* vertrekt van een vreemde constatering: de

fallus is alomtegenwoordig in de samenleving - van eeuwenoude megalieten tot dick pics - maar staat ook centraal in het gros van de wetenschappelijke publicaties over geslachtsdelen. *PHALLUS. Norm & Vorm* gaat met dit niet-alledaagse thema aan de slag om te reflecteren over wetenschap, maatschappij en menszijn. Kunnen wetenschappers objectief zijn? Of stuurt de maatschappij en haar normen hoe en wat ze onderzoeken? Wetenschapshistoricus en tentoonstellingsmaker dr. Lyvia Diser en dr. Marjan Doom nemen u in deze lezing in primeur mee in het verhaal van *PHALLUS. Norm & Vorm*. Ze bespreken ook de uitdagingen bij het vertalen van een complexe thematiek naar een breed publiek.

DE CORONACRISIS: VOORLOPERS, ONTSTAAN, REMEDIE EN GEVOLGEN

FACULTEIT LETTEREN EN WIJSBEGEERTE
VAKGROEP NIEUWE GESCHIEDENIS,
OVERZEESE & MARITIEME GESCHIEDENIS

FACULTEIT DIERENGENEESKUNDE
VAKGROEP VIROLOGIE, PARASITOLOGIE
EN IMMUNOLOGIE

FACULTEIT GENEESKUNDE EN
GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN
VAKGROEP DIAGNOSTISCHE WETENSCHAPPEN

FACULTEIT PSYCHOLOGIE EN PEDAGOGISCHE
WETENSCHAPPEN
VAKGROEP ONTWIKKELINGS-, PERSOON-
LIJKHEIDS- EN SOCIALE PSYCHOLOGIE

VAKGROEP ONDERWIJSKUNDE

FACULTEIT ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE
VAKGROEP ECONOMIE

Met regelmaat van tijden kreeg de mensheid in het verleden te kampen met epidemieën, met telkens miljoenen slachtoffers als gevolg. De coronacrisis die begon eind 2019 was echter in één opzicht uniek: nooit eerder reageerde de wetenschap met grotere alertheid en doeltreffendheid. Nooit eerder ook werden de gevolgen van de crisis zo nauwkeurig door onderzoekers opgevolgd.

UGenters stonden in de eerste lijn en hebben substantieel bijgedragen tot het bestuderen en beheersen van de verschillende aspecten van de crisis.

Bij wijze van historische contextualisering wordt eerst ingegaan op de precedenten van de covidpandemie. Daarna volgen lezingen over respectievelijk ontstaan en bestrijding van de ziekte en de gevolgen van de crisis voor de mentale gezondheid, het onderwijs en de economie.

DINSDAG 01 FEBRUARI 2022
KIEZEN TUSSEN PEST OF CHOLERA?
DE EEUWENLANGE GESEL DER EPIDEMIEËN.
Em. prof. John Everaert

Precies zoals met de Corona-vloedgolf veroorzaakten/bevorderden ook vroeger mobiliteit (zeelui, soldaten) en bevolkingsconcentratie (verstedelijking) de uitbraak/verspreiding van besmettelijke ziekten.

De meest beruchte biologische moordmachines waren de pest - de "zwarte dood", van 1348 een onuitroeibare epidemie - de vlektyfus in de

Napoleontische legers en de "Spaanse griep" - de eerste pandemie in 1918-19. De dodentol, vooral in Europa, bedroeg telkens tientallen miljoenen slachtoffers.

Maar ook voor ons eerder banale aandoeningen, zoals pokken, mazelen en griep, dunden de inheemse bevolkingen in de koloniën enorm uit. Als "tegengift" schonken Amerika en Indië ons respectievelijk de syfilis en cholera die in de 16de en 19de eeuwen echte ravages aanrichtten.

Bijgelovige praktijken en primitieve remedies brachten geen soelaas. Hongersnoden en verzwakking ondermijnden spontane groepsimmunitet. Pas sanitaire verbeteringen (rioolstelsel, opruiming krottenwijken) maar vooral wetenschappelijke ontdekkingen (vaccins, penicilline, antibiotica) doorbraken de vicieuze cirkel.

08 FEBRUARI 2022
DE COVID-19 PANDEMIE: HOE EEN VLEER-
MUISVIRUS UIT CHINA GESCHIEDENIS KAN
SCHRIJVEN IN BELGIË.

Prof. dr. Steven Van Gucht
Head of service Viral Diseases Sciensano

Virussen bestaan reeds sinds het begin van het leven. Ze komen en gaan en vaak merken we daar weinig van. Virussen worden echter niet echt geboren, ze ontstaan nooit uit het niets. Ze evolueren mee met hun gastheer. En af en toe veranderen ze van gastheer, gewoon puur toeval of misschien ook wel niet. En wanneer ze bij die nieuwe gastheer terechtkomen, dan kan dat gepaard gaan met heel wat ziekte en tumult. Op dat ogenblik krijgt het virus vaak een nieuwe naam en wordt een nieuwe ziekte naar het virus genoemd. Het verhaal van een pandemie. Maar wat drijft dan de schijnbare geboorte van een nieuw virus en een nieuwe ziekte? En hoe gaat het dan verder met dat virus en zijn gastheer na de pandemie? Leren ze samenleven of niet?

15 FEBRUARI 2022

ONTWIKKELING EN GEBRUIK VAN VACCINS IN DE STRIJD TEGEN COVID-19.

Prof. dr. Isabel Leroux-Roels

Vaccinatie voorkomt jaarlijks 2 tot 3 miljoen overlijdens. Dankzij vaccinatie werden de pokken wereldwijd uitgeroeid, en is de uitroeiing van polio (Kinderverlamming) nabij. Vaccins vormen ook de hoeksteen van de aanpak van epidemieën en pandemieën. Tijdens de COVID-19-pandemie konden we het SARS-CoV-2 virus terugdringen door de grootschalige toediening van veilige en doeltreffende vaccins. De COVID-19-pandemie vormde de hefboom voor de versnelde ontwikkeling van nieuwe technologieën die nog in de kinderschoenen stonden, zoals de mRNA vaccins en de adeno-virale vectoren. De snelheid waarmee deze vaccins ontwikkeld en toegediend werden was ongezien, maar er zijn nog heel wat uitdagingen. Wat brengt de toekomst ons en krijgen we dit virus ooit helemaal onder controle? Moeten we jaarlijks gevaccineerd worden om ons te beschermen tegen de nieuwe varianten? Hoe bereiken we groepsimmunitet en is dat echt essentieel? Zijn we nu beter voorbereid op toekomstige pandemieën en heeft de voorbije pandemie het vaccinlandschap voorgoed gewijzigd? Deze en nog vele andere vragen komen aan bod tijdens deze lezing.

22 FEBRUARI 2022

DE IMPACT VAN DE CORONACRISIS OP ONZE MOTIVATIE, GEDRAG, EN MENTALE GEZONDHEID.

Prof. dr. Maarten Vansteenkiste

De coronacrisis was niet enkel een medische, maar ook een psychologische gezondheids-crisis. Van de bevolking werden grote inspanningen gevraagd op diverse terreinen (maatregelen, testing, vaccinatie), waarvoor ze duurzaam diende gemotiveerd te worden. In deze lezing wordt dieper ingegaan op de sleutelrol van motivatie en gedragsverandering in deze crisis. Op basis van het gevoerde onderzoek binnen de motivatiebarometer (www.motivationbarometer.com), een langlopende, grootschalige studie waarbij motivatie, gedrag, en welbevinden werd gemonitord, worden diverse 'psychologische lessen' getrokken.

08 MAART 2022

ONLINE EN BLENDED LEREN IN HET ONDERWIJS: HET NIEUWE NORMAAL?

Prof. dr. Tammy Schellens

De digitalisering van het onderwijs bleek jarenlang een verre droom... Maar nu zijn online en blended leren door de coronapandemie niet meer weg te denken uit het onderwijs. Van de ene op de andere dag was ons onderwijs genoodzaakt over te schakelen op andere manieren van lesgeven en werd aan scholen en universiteiten gevraagd om in de eerste lockdownperiode zoveel mogelijk digitale alternatieven aan te bieden en afstandsonderwijs mogelijk te maken. Voor veel leraren en scholen was dit geen evidente opdracht en

was er vooral sprake van een overschakeling op 'emergency eLearning'. In de tweede lockdownperiode werden in scholen andere systemen geïmplementeerd om de pandemie onder controle te krijgen. Tijdens deze tweede periode werd nadrukkelijker ingezet op blended leren of gecombineerd onderwijs en wisselden contactonderwijs en afstandsonderwijs elkaar af.

De impact en ervaringen van leraren en studenten van en met afstandsonderwijs tijdens de eerste lockdown en blended leren tijdens de tweede lockdown zijn heel wisselend. Uit onderzoek blijkt dat er grote verschillen zijn in de manier waarop leraren en scholen zijn omgegaan met deze manieren van onderwijs. Opvallend is dat sommige scholen wel succes boekten, o.a. op vlak van aanpassing didactiek en het betrekken van studenten, terwijl andere weinig succes boekten. Een en ander blijkt samen te hangen met het al dan niet inspelen op kritische randvoorwaarden voor online en blended leren en dit zowel op micro-, meso- en macroniveau. Er zijn daarbij niet alleen grote verschillen tussen scholen, maar het is opvallend dat online en blended leren ook sterk afhankelijk zijn van de thuissituatie van leerlingen en studenten.

In deze lezing willen we een kritische blik werpen op de voorbije periode en stellen we ons de vraag of en hoe deze manier van leren een structurele plaats kan krijgen in ons onderwijs. Daarbij brengen we de randvoorwaarden in kaart en besteden we ook aandacht aan ondersteunende condities voor kansengroepen.

15 MAART 2022

DE ECONOMISCHE IMPACT VAN HET CORONAVIRUS: TRENDBREUK OF BEPERKTE TURBULENTIES?

Prof. dr. Johan Albrecht

Het coronavirus beperkte sterk de activiteiten van de contact-intensieve sectoren in 2020 en 2021. Door de economische krimp en de grote begrotingstekorten dreigt de overheidsschuld tegen eind 2022 op te lopen tot 125% van het BBP. Intussen kampt ons land met andere structurele uitdagingen zoals de klimaatdoelstellingen van de EU, de structurele mismatch op de arbeidsmarkt, de toenemende tekorten in de sociale zekerheid als gevolg van de vergrijzing, de afbouw van de publieke investeringen en de impact van de digitalisering op economie en maatschappij. Dwingt het coronavirus het beleid tot een trendbreuk of blijft de impact van het virus beperkt tot tijdelijke turbulenties die we in 2025 al vergeten zullen zijn?

INSCHRIJVEN VOOR DE WETENSCHAPPELIJKE NASCHOLING GENT

LEZINGEN GENT

Oktober 2021 - december 2021:

Aula, Voldersstraat 9, 9000 Gent.

Lessenreeks voormiddag en namiddag:

- Voormiddag: 10.30 uur – 12.30 uur
- Namiddag: 14.30 uur – 16.30 uur

U maakt bij de inschrijving een definitieve keuze tussen voor- of namiddaglesing en dit voor de periode oktober 2021- december 2021. Omwille van praktische redenen is het niet toegestaan te wisselen bij voor-of namiddaglesing.

Nieuwe locatie vanaf januari 2022:

Campus UFO, gebouw UFO
Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent.

Eén aanvangsuur:

- 13.30 uur tot 16.30 uur.
(deuren open vanaf 13.10 uur).

U komt 20 min. voor aanvang van de lezing. Om de lezing niet te storen is het niet toegestaan tijdens de lezing de zaal te betreden of te verlaten.

De lezingen starten en eindigen stipt.

ELEKTRONISCH INSCHRIJVEN

Via: www.ugent.be/wetenschappelijke-nascholing

LIDMAATSCHAP

Bij de registratie kan u een keuze maken uit:

- 80 euro, 1 pers.
Geeft u toegang tot de lessenreeks academiejaar 2021-2022. (Aula en UFO) incl. online lessenreeks (streaming).
- 60 euro, 1 pers. (enkel voor ereleden van de Faculteitenclub UGent).
Geeft u toegang tot de lessenreeks academiejaar 2021-2022. (Aula en UFO) incl. online lessenreeks (streaming).
- 40 euro, indien u ervoor kiest de lessenreeks "enkel" online te volgen.

Het lidmaatschap is "per persoon", op "persoonlijke naam" en met een uniek e-mailadres te registreren.

LIDKAART

Begin oktober 2021 ontvangt u uw lidkaart per post. Gelieve uw lidkaart mee te brengen naar elke lezing. Indien u uw lidkaart niet kan voorleggen kan men u de toegang weigeren.

De maatregelen in verband met Covid-19 die van kracht zijn (okt 2021- maart 2022) kan u terugvinden op:

www.ugent.be/nl/opleidingen/levenslang-leren/nascholing

BETALING

Bij online registratie. (online/factuur)

Inschrijvingen voor deze editie worden aanvaard
vanaf 23 augustus 2021 (14u.) tot uiterlijk 23 september 2021
tenzij de maximum-capaciteit voordien is bereikt.

BEELDOPNAMES MAKEN

Het is een deelnemer van de wetenschappelijke nascholing niet toegestaan om foto's, film- en/of geluidopnames te maken tijdens de lezingen die worden georganiseerd in het kader van de wetenschappelijke nascholing.

Het is niet toegestaan om andere deelnemers, aanwezigen, sprekers, e.a. herkenbaar in beeld te brengen, zonder voorafgaande toestemming van de desbetreffende personen (of hun ouders in geval van minderjarigen). Deze toestemming dient desgevallend te worden verleend enerzijds voor het maken van beelden en anderzijds voor het gebruik van deze beelden.

Het is een deelnemer niet toegestaan om een online link (streaming) door te geven aan derden.

PUBLICATIES

Alle publicaties die aan de deelnemers ter beschikking worden gesteld (bijvoorbeeld powerpoint-voorstellingen van gastsprekers, online linken ea.), zijn auteursrechtelijk beschermd.

Het is de deelnemer toegestaan om deze publicaties te raadplegen en uittreksels ervan te reproduceren bij wijze van uitprint, doch dit is uitsluitend toegestaan voor niet-commerciële, informatieve en persoonlijke doeleinden.

De verspreiding onder derden van de publicaties of linken tot online toegang is slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de Universiteit Gent.

Het is de deelnemer toegestaan om de publicaties te citeren, op voorwaarde dat steeds wordt verwezen naar de authentieke bron. In het geval van reproductie dient steeds te worden verwezen naar de authentieke bron. Reproducties mogen in geen geval verkocht of verspreid worden met commerciële bedoelingen; ze mogen evenmin gewijzigd worden of opgenomen worden in enige andere omgeving, publicatie of site, al dan niet op papier of in elektronische vorm, met inbegrip van het doorsturen naar enige andere site. Er wordt geen enkele andere vergunning, noch enig ander recht verleend.

SCHENKEN AAN DE UGENT

Uw steun maakt het verschil voor wat u nauw aan het hart ligt. Contacteer ons om meer te weten te komen over de goede doelen van de UGent en de verschillende mogelijkheden om deze te steunen.

Elke gift telt, ongeacht de grootte. Wij zorgen ervoor dat uw gift of testament terecht komt bij wat voor u belangrijk is, voor de volle 100%.

**GIFTEN ZIJN WELKOM OP:
BE26 3900 9658 0329 (BIC: BBRUBEBB)**

De mededeling op de overschrijving is afhankelijk van het UGent doel dat u wenst te steunen, aarzel niet ons daarvoor te contacteren. Voor giften vanaf 40 euro ontvangt u een fiscaal attest waarmee u 45% van uw gift recupereert via de personenbelasting.

CONTACTGEGEVENS

Universiteitsfonds UGent
Sint Pietersnieuwstraat 25
9000 Gent

T +32 (0)9 264 83 31
universiteitsfonds@ugent.be
www.ugent.be/iksteunmee